

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžf/98/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013200972
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013200972.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: MIDO SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Pekárenská 14/160, 917 01 Trnava, IČO: 45 711 682, zast.: JUDr. Martin Abrahám, advokát, so sídlom Koceľova 25, Bratislava proti žalovanému: Daňový úrad Bratislava, so sídlom Ševčenkova 32, 850 00 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. júna 2015 č. k. 6S/140/2013-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu Bratislave zo dňa 19. júna 2015 č. k. 6S/140/2013-29 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave hore uvedeným uznesením podľa § 250d ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 9104403/5/ 964053/13/Nád z 13.03.2013 (označené ako „Oznámenie o zamietnutí odvolania“ - ďalej na účely uznesenia len ako „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaný rozhodol vo veci odvolania voči rozhodnutiu správcu dane ako orgánu prvého stupňa č. 9102403/5440073/13/Nád z 01.02.2013 (ďalej na účely uznesenia len „prvostupňové rozhodnutie“) tak, že odvolanie zamietol s poukazom na § 73 ods. 4 písm. a) zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia len „Daňový poriadok“) ako podané po lehote, nie je spôsobilým predmetom súdneho preskúmania, nakoľko nadobudlo právoplatnosť inak ako vyčerpaním riadnych opravných prostriedkov.

2. Krajský súd mal z administratívneho spisu za preukázané, že prvostupňové rozhodnutie bolo osobne prevzaté 13.02.2013. Od momentu prevzatia začala žalobcovi plynúť lehota na podanie odvolania, ktorá mu uplynula dňa 28.02.2013 (štvrtok) a žalobca podal odvolanie prostredníctvom pošty dňa 01.03.2013, teda deň po zákonom stanovenej lehote.

3. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie z 23.08.2015 (č.l. 33), v ktorom namietal

nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom (§ 205 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 1 písm. d/ O.s.p.).

Žalobca v prvom rade namietal, že v rozhodujúcej časti je rozhodnutie krajského súdu nezrozumiteľné. Krajský súd totiž nijako neuzatvára svoju úvahu o dôsledku nevyužitia riadnych opravných prostriedkov žalobcom, najmä nie je jasný vzťah medzi touto úvahou a zastavením konania.

4. Žalobcom bolo tiež namietané, že odmietnutie odvolania žalovaným predstavuje nezákonný postup prvostupňového orgánu, ktorý si protizákonne privlastnil právomoc druhostupňového orgánu a dosiahol svojím postupom pre svoje vlastné rozhodnutie právoplatnosť a vykonateľnosť, pričom žalovaný týmto svojím postupom zmaril právo na preskúmanie rozhodnutia v dvojstupňovom konaní napriek riadne a včas podanému odvolaniu.

Opačný záver súdu podľa žalobcu vyplýva z nenáležitého spoliehania sa na úplnosť administratívneho spisu a z ignorovania obsahu súdneho spisu a najmä skutočnosti, že žalobca v konaní preukázal listinným dôkazom - e-mailom z 28.02.2013 adresovaného na adresu W.I.@financnasprava.sk, že zamestnanec žalovaného zamlčal elektronické podanie žalobcu podané v lehote na podanie odvolania a doplnené v zákonnej lehote podpísaným originálom podania podanom na poštovú prepravu 01.03.2013.

5. Žalobca taktiež namietal, že porušenie zákona pri postupe žalovaného prvostupňového orgánu nie je konvalidovateľné prípadným vykonaním konania o odvolaní.

Na základe týchto skutočností žiadal zrušenie rozhodnutia žalovaného a vrátenie veci žalovanému na rozhodnutie.

6. V podaní z 23.08.2015 žalobca doplnil v odvolacom konaní dôkazy, a to potvrdenie spoločnosti Google Inc. generované cez automatického pomocníka pre službu Gmail o tom, že v prípade, že služba Gmail ku zaslanej správe nedoručí notifikáciu o dočasnej a trvalej nemožnosti doručenia, bola táto správa úspešne prenesená druhému prevádzkovateľovi emailu a ukážku, ako vyzerá notifikácia služby Gmail o odmietnutí správy serverom žalovaného financnasprava.sk.

Opätovne poukázal na vadu správneho konania, týkajúcu sa nezákonnosti rozhodnutia o odvolaní prvostupňovým orgánom.

7. Žalovaný sa k doplneniu dôkazov vyjadril dňa 26.04.2016 tak, že potvrdenie spoločnosti Google Inc. generované cez automatického pomocníka pre službu Gmail uvedené ako dôkaz ešte nedokazuje, že správa bola doručená adresátovi, nakoľko odosielateľ nedisponuje, resp. nepredložil žiadny dôkaz o tejto skutočnosti. Spoločnosť Google Inc. vo svojich zmluvných podmienkach uvádza, že nezodpovedá za správne fungovanie služieb a služby poskytuje bez záruk „tak, ako sú“, a preto navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť.

8. Na výzvu odvolacieho súdu predložil žalobca dňa 05.05.2016 úradný preklad verejného vyhlásenia spoločnosti Google Inc., z ktorého vyplýva, že v prípade, ak nie je možné doručiť správu druhej domény, Gmail automaticky vždy generuje správu o nemožnosti doručenia, ktorá by indikovala dočasné alebo trvalé zlyhanie, bola správa úspešne doručená druhému poskytovateľovi e-mailu.

II.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 247 ods. 1 až 3 O.s.p. v znení relevantnom pre preskúvanú vec sa podľa ustanovení tejto hlavy postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. v citovanom znení súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúvania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

10. Pre Najvyšší súd je nepochybné, že žalobca nezákonnosť napadnutého rozhodnutia vidí v tom, že žalovaný pri jeho vydaní vychádzal z údajného oneskoreného podania odvolania žalobcu, nakoľko bolo podané na poštovú prepravu po lehote na podanie odvolania, a to dňa 01.03.2013. Podanie odvolania v listinnej podobe z 01.03.2013 žalobca nespochybňuje.

Na druhej strane však má za preukázané, že rovnaké odvolanie tiež podal jeho daňový zástupca elektronicky poverenému zamestnancovi žalovaného dňa 28.02.2013 o 21:26 hod., nakoľko využil postup upravený v ustanovení § 13 ods. 6 Daňového poriadku. Týmto žalobca tvrdí, že mu bolo týmto postupom upreté právo, aby bola jeho vec meritórne prejednaná a rozhodnutá, pričom žiadal zároveň preskúmať prvostupňové rozhodnutie, nakoľko v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu namietal dôvody, pre ktoré má byť zrušené.

11. Z ustanovení o doručovaní podaní elektronickými prostriedkami správcovi dane zakotvených v § 13 ods. 5 a 6 Daňového poriadku presne vyplýva postup, ako má daňový subjekt realizovať podanie urobené elektronickými prostriedkami. V uvedenej súvislosti sa spomína aj verifikácia podania zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva.

Tiež ponúka ako alternatívu zaručeného elektronického podpisu písomnú dohodu daňového subjektu so správcom dane o elektronickom doručovaní alebo aj tzv. „iné“ podania urobené elektronickými prostriedkami (viď odsek 6), ktoré neboli podané na vyššie uvedeným spôsobom zverejnenú adresu elektronickej podateľne. Podmienkou riadneho vykonania iného podania je povinnosť daňového subjektu doručiť takéto podanie aj v listinnej forme v zákonom stanovenej lehote.

Podľa § 13 ods. 5 a 6 Daňového poriadku v citovanom znení podanie urobené elektronickými prostriedkami sa podáva prostredníctvom elektronickej podateľne podľa § 33 ods. 2 alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy a musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva. Ak daňový subjekt chce doručovať správcovi dane písomnosti elektronickými prostriedkami, ktoré nebudú podpísané zaručeným elektronickým podpisom, oznámi správcovi dane údaje potrebné na doručovanie na tlačive podľa vzoru uverejneného na webovom sídle finančného riaditeľstva a uzavrie so správcom dane písomnú dohodu o elektronickom doručovaní. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania elektronického podania a spôsob preukazovania doručenia.

Podľa § 13 ods. 6 Daňového poriadku v citovanom znení podanie urobené elektronickými prostriedkami, ak nebolo podané spôsobom podľa odseku 5, alebo podanie urobené telefaxom je potrebné doručiť aj v listinnej forme, a to do piatich pracovných dní od odoslania podania urobeného elektronickými

prostriedkami alebo telefaxom, inak sa považuje za nedoručené.

12. Je nesporné, že Daňový poriadok upravuje v ustanoveniach § 13 viaceré spôsoby podaní, pričom jedným zo zákonom povolených spôsobov (čl. 2 ods. 3 ústavy Slovenskej republiky) je podanie urobené elektronickými prostriedkami s následným doručením aj v listinnej forme.

Ďalej je nespochybné aj to, že žalobca v žalobe argumentoval práve tým, že odvolanie doručené v listinnej forme (ako uviedol krajský súd v svojom uznesení prostredníctvom pošty dňa 01.03.2013) podal najskôr elektronicky, a teda ho podal včas, a preto nemalo byť jeho odvolanie zamietnuté ako podané oneskorene, ale malo byť v súlade so zákonným postupom prejednané.

13. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia stroho k hore uvedeným žalobným bodom konštatoval, že žalobca podal odvolanie oneskorene dňa 01.03.2013, teda jeden deň po zákonom stanovenej lehote. V tejto súvislosti bola potom podľa názoru krajského súdu naplnená hypotéza právnej normy ustanovená v § 250d ods. 3 O.s.p.

V uvedenej súvislosti však musí Najvyšší súd zdôrazniť, že krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdením žalobcu, že podal odvolanie najskôr elektronickými prostriedkami a podanie doručené 01.03.2013 bolo len jeho doplnením, ktoré Daňový poriadok vyžaduje vykonať.

14. Krajský súd v rozhodnutí taktiež konštatoval, že by sa dopustil konania „ultra vires“, keď by svojvoľne na základe podanej žaloby aťahoval kompetenciu preskúmať prvostupňové rozhodnutie tým, že žalobca nevyužil riadne opravné prostriedky voči prvostupňovému rozhodnutiu riadne a včas a že rozhodnutie, ktorého prieskumu sa žalobca domáhal, nadobudlo právoplatnosť inak, ako vyčerpaním riadnych opravných prostriedkov.

V tejto súvislosti považuje odvolací súd rovnako ako žalobca rozhodnutie krajského súdu za nejasné a nezrozumiteľné, keďže z obsahu spisu je zrejmé, že predmetom súdneho prieskumu (ako to vyplýva zo žaloby aj z označenia napadnutého rozhodnutia v záhlaví uznesenia krajského súdu) je napadnuté rozhodnutie (t.j. oznámenie žalovaného o odvolaní z 13.03.2013) a žalobca namietal nezákonnosť prvostupňového rozhodnutia z 01.02.2013 v súvislosti s nezákonnosťou rozhodnutia o odvolaní.

15. Vo vzťahu k jasnosti, zrozumiteľnosti a presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia dáva Najvyšší súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 378/08-55 zo dňa 16.12.2008, v ktorom sa uvádza:

„Jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa osoba využijúc svoje základné právo na súdnu ochranu obráti so svojím návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo na to, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamäta aj generálna právna norma civilného procesu (Občianskeho súdneho poriadku) v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“) pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26] tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993).

Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby všeobecný súd pamätal na všetky náležitosti zákonného rozhodnutia, tak ako ich predpokladá zákon, a tieto pri jeho tvorbe prakticky aj aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie.“

16. Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd k záveru, že v prejednávacom prípade sa krajský súd dostatočne a vyčerpávajúcim spôsobom nevysporiadal s námietkami, ktoré uplatnil žalobca v žalobe, v odôvodnení napadnutého uznesenia na ne dostatočne nereagoval a je preto nútený konštatovať, že uznesenie krajského súdu nebolo vyhotovené v súlade so zákonnými požiadavkami § 169 ods. 1 a § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. a preto je nepreskúmateľné.

Takýmto postupom krajského súdu bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v citovanom znení súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

17. V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu (m.m. uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 145/2012 zo dňa 13. septembra 2012) odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup treba považovať zastavenie konania v prípade, ak toto bolo predčasné.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. v citovanom znení platí, že ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

18. V tomto smere odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na princíp dvojinštančnosti konania ovládajúci aj súdny prieskum v správnom súdnictve spočívajúci v tom, že každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca, musí byť predmetom posúdenia súdu nielen súdom prvého stupňa, ale aj odvolacieho súdu.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nie je oprávnený nahrádzať postupy a hodnotenia žalobcom uplatnených námietok, keďže takýmto postupom by odňal žalobcovi ako aj žalovanému možnosť konať pred súdom v dvojstupňovom konaní, dospel odvolací súd na základe vyššie uvedeného k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

19. Na dôvažok Najvyšší súd dodáva, že sa nezaoberal ďalšími argumentmi uvedenými v odvolaní žalobcu, nakoľko má za to, že už vyššie uvedené skutočnosti sú dostačujúcim dôvodom na jeho zrušenie.

20. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu zaoberať sa námietkami žalobcu týkajúcimi sa včasnosti podania odvolania a následne posúdiť, či napadnuté rozhodnutie je naozaj nespôsobilým predmetom súdneho prieskumu a je preto naplnený dôvod zastavenia konania alebo vec meritórne prejednať aj s poukazom na dôkazy predložené súdu v odvolacom konaní. V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§224 ods. 3 O.s.p.).

21. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.